

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/801/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114204423
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3114204423.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa Ing. R. X., bytom W., Ľ. Y. 6, proti odporcovi Y. Y., a.s., so sídlom U., T. 9, Z. XXX XXX XX, o určenie neplatnosti právnych úkonov, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 12. mája 2014, č.k. 12C/38/2014-116 a o odvolaní spoločnosti D. proti uzneseniu toho istého súdu zo dňa 14. mája 2014, č.k. 12C/38/2014-96, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej výrokovej zamietajúcej časti, vo výroku o náhrade trov konania a napadnuté uznesenie zo dňa 14.05.2014 potvrdzuje.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že zmluva o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania č. XXXXX uzatvorená medzi T. Y., a.s., U. a navrhovateľom Ing. R. X. zo dňa 18.8.2008 je neplatná iba v časti VIII. Rozhodcovská doložka. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa žalobou domáhal určenia: 1/ neplatnosti zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov č. 95435 zo dňa 18.8.2008, 2/ neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a 3/ neplatnosti zmluvy o vyplňovacom práve vlastnej blankozmenky. Žiadal, aby súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku ustanovenie zmluvy 1/ v bode VIII. Rozhodcovská doložka podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa sa v prvom rade zaoberal námietkou odporcu týkajúcou sa rozhodcovskej doložky. Odporca tvrdil, že v prípade, ak by súd nepovažoval rozhodcovskú doložku v predmetnej úverovej zmluve za neprijateľnú zmluvnú podmienku, príslušným na prejednanie tohto sporu by bol Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie. V Zmluve o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania č. 95435 zo dňa 18.8.2008, uzavretej medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom (ďalej len úverová zmluva) v čl. VIII. pod názvom Rozhodcovská doložka sa uvádza, že dlžník súhlasí, aby prípadné spory vzniknuté z uzavretia tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave. Navrhovateľ k ponuke návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy uviedol, že pracovník odporcu mu predložil na podpis iba poslednú stranu úverovej zmluvy a nič mu nehovoril o rozhodcovskej doložke. Návrh úverovej zmluvy nedostal domov na preštudovanie. Z úverovej zmluvy je zrejmé, že jej návrh, ktorý navrhovateľ podpísal, nemal možnosť výberu vo vzťahu k rozhodcovskej doložke, táto bola súčasťou tlačiva úverovej zmluvy, teda nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke, aj keď možnosť voľby mal navrhovateľ, ale iba na žiadosti o úver, ktorú mohol vyplniť. Navrhovateľ a svedok Ing. J. N. si na už nepamätali na túto časť, čím bez pochybností nepreukázali, že išlo o individuálne dojednanú podmienku.

Keďže nešlo o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku úverovej zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, úverová zmluva je v časti čl. VIII. Rozhodcovská doložka neplatná podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Následne je daná právomoc súdu konať v tejto veci a to podľa § 7 O.s.p. Súd prvého stupňa bol názoru, že navrhovateľ v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy má naliehavý právny záujem vzhľadom na zvýšenú ochranu spotrebiteľa podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V časti určenia neplatnosti záložnej zmluvy sa súd stotožnil s názorom odporcu vzhľadom na ustálenú judikatúru (NS SR 4 Cdo 89/2007), podľa ktorej ohrozenie práva navrhovateľa alebo neistota v jeho právnom postavení možno odstrániť nie určením neplatnosti úverovej zmluvy (po zavkladovaní do katastra nehnuteľností), ale len určením, či tu je alebo nie je záložné právo, resp. po realizácii záložného práva určením vlastníckeho práva. Z tohto dôvodu súd žalobný návrh ohľadne určenia neplatnosti záložnej zmluvy zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) O.s.p. Navrhovateľ sa domáhal určenia neplatnosti úverovej zmluvy z dôvodu, že v základných ustanoveniach úverovej zmluvy nie sú uvedené podstatné náležitosti podľa § 269 ods. 1 Obchodného zákonníka a to určenie sumy, do výšky ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté. Podstatné náležitosti zmluvy boli uvedené v podmienkach úveru, teda nedošlo k dohode o celom obsahu zmluvy. Z obsahu úverovej zmluvy vyplýva, že v samotnej úverovej zmluve nie sú uvedené konkrétne podmienky úveru, teda výška úveru, splatnosť, počet splátok, úroková sadzba, zabezpečenie a ďalšie. V čl. I. Úvodné ustanovenia úverovej zmluvy sa uvádza, že na základe písomnej žiadosti dlžníka (navrhovateľa) zo dňa 11.8.2008 zmluvné strany uzatvárajú túto zmluvu a neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy sú Obchodné podmienky T. Y., a.s. pre poskytovanie hypotekárnych úverov, Všeobecné podmienky a Podmienky úveru uvedené v prílohe k tejto zmluve. V Podmienkach úveru je uvedená celková výška úveru 1.600.000,- Sk (53.110,27 eur), účel úveru - nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti a údržba nehnuteľnosti, lehota splatnosti 15 rokov, číslo účtu dlžníka, spôsob čerpania úveru, spôsob splácania, platobný deň, úroková sadzba a ďalšie. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že jednak podľa obsahu samotnej úverovej zmluvy (čl. I) ako fyzicky boli neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy Podmienky úveru, ktoré pri uzatváraní úverovej zmluvy boli navrhovateľovi známe. Bolo preukázané, že navrhovateľ požiadal písomnou žiadosťou o úver a požadované podmienky boli uvedené aj v konečnom znení. Nedošlo k neočakávanej zmene podmienok bez vedomia navrhovateľa, navrhovateľ požiadal dňa 20.8.2008 o čerpanie úveru, rok splácal dohodnuté mesačné splátky. Úver prestal splácať, až keď sa dostal do finančnej tiesne. Z uvedeného vyplýva, že úverová zmluva bola uzavretá v súlade s ustanovenia § 497 a § 273 Obchodného zákonníka a je platná. Z tohto dôvodu súd žalobu v tejto časti zamietol. Navrhovateľ odvodzoval neplatnosť záložnej zmluvy a zmluvy o vyplňovacom práve iba z akcesorickej povahy týchto zmlúv vo vzťahu k úverovej zmluve. Keďže súd považoval úverovú zmluvu, okrem oddeliteľnej časti rozhodcovskej doložky za platnú, nebol preukázaný navrhovateľom tvrdý dôvod neplatnosti záložnej zmluvy a zmluvy o vyplňovacom práve, čo bol dôvod na zamietnutie žaloby v tejto časti. Z dôvodu hospodárnosti konania sa súd nezaoberal ďalšími námietkami, vznesenými navrhovateľom a odporcom. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 80 písm. c) O.s.p., § 52, § 53 ods. 1,2,3,4 písm. r), ods. 5 Obč. zák., § 93b ods. 1 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. súd pomerne úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože žiadnu nežiadal.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa, a to jeho výrokovej zamietajúcej časti podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, žiadal napadnutý rozsudok v tejto časti zmeniť a jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci pre jeho rozpor čo do výkladu a aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka so zreteľom na ich kogentný charakter, od ktorého nie je prípustné, aby sa súd odchýlil. Mal za to, že súdom prvého stupňa prezentované výsledky vykonaného dokazovania sú v extrémnom rozpore s jeho právnymi závermi v dôsledku nesprávneho výkladu právnych predpisov, bez ktorých nie je možné, aby súd vo veci správne rozhodol. Uviedol, že dôvodnosť žaloby, pre ktorú sa domáha určenia absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy je daná absenciou „sumy do výšky, ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté“ v zmluve. Zákon celkom presne vymedzuje, čo má byť obsahom podstatných častí zmluvy o úvere a pokiaľ má byť zmluva o úvere perfektnou zmluvou, je vylúčená, aby čo i len jedna z týchto náležitostí absentovala v jej obsahu. Súčasne účastníkom zmluvy bráni kogentnosť charakteru zákonnej úpravy pri tvorbe zmluvy o úvere postupovať inak, nahradiť dohodu o podstatnej časti zmluvy - určenie sumy odkazom na neistý predpoklad jej dodatočného vymedzenia. Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa namietal z dôvodu, že zistenie súdu, a to, že „suma - výška úveru“ nie je v zmluve uvedená, je pre posúdenie dôvodnosti žalobného návrhu zásadného právneho významu a s týmto zistením sa súd prvého stupňa správne nevysporiadal. Poukázal na podstatné náležitosti zmluvy o úvere vyplývajúce z § 497 Obchodného zákonníka, pričom dohoda o celom obsahu zmluvy minimálne v rozsahu zmienenej

podstatných častí, ktoré ju kvalifikujú ako zmluvu o úvere je podmienkou jej vzniku. Povaha zmluvy o úvere predurčuje, že popri uvedených podstatných častiach zmluvné strany dohodnú aj ďalšie pravidelné časti, teda tzv. úverové podmienky, ktoré majú povahu obchodných podmienok a spravujú sa podľa § 273 Obchodného zákonníka, ktoré je prípustné uvádzať aj v prílohe zmluvy. Poukázal na to, že navrhovateľ tzv. úverové podmienky - zabezpečenie úveru, pravidlá úrokovania, splácanie úveru tak, ako sú zrejmé z kontextu celej zákonnej úpravy nikdy neoznačil ako dôvod, pre ktorý je úverová zmluva absolútne neplatná a preto je bezvýznamné ich skúmanie súdom vo vzťahu k meritu sporu. Dôvodil, že odporca bol tvorcom obsahu celej zmluvy a tento mu predložil zmluvu už vyhotovenú a podpísanú na podpis dňa 18.08.2008 a tento okamih je rozhodujúcim pre posúdenie čo do určenia neplatnosti právneho úkonu. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložnej zmluvy, keď tento naliehavý právny záujem odvodzoval od akcesorickej povahy zmluvy o zriadení záložného práva rovnako i zmluvy o vyplňovacom práve vlastnej bankozmenky vo vzťahu k úverovej zmluve. Namietal, že súdom vyslovený záver o nedôvodnosti žalobného návrhu nemá oporu ani v zákonnej úprave upravujúcej právne úkony v Občianskom zákonníku, ktorou sa v tomto prípade spravujú i právne vzťahy zo zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. Absolútne neplatný právny úkon má vadu čo do absencie určitosti prejavu vôle a jeho rozporu so zákonom, ak v ňom absentujú podstatné náležitosti potrebné pre jeho vznik stanovené zákonom. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí zásadne od počiatku, od okamihu vzniku právneho úkonu. Zmluva o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania č. 95435 uzatvorená 18.08.2008, ktorej čo do určenia absolútnej neplatnosti sa domáha, pozostáva zo strany 1 - 7 vzostupne číslovaných a na strane 7 sú podpisy účastníkov zmluvy. Z obsahu zmluvy vyplýva, že veriteľ sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky do výšky a v mene a na účel dohodnutý v Podmienkach úveru. Príloha č. 1 „Podmienky úveru“ je listinou, ktorá obsahovo netvorí neoddeliteľnú súčasť (je i oddelene číslovaná, pozostáva zo strany 1- 3) bez ohľadu na to, že je k zmluve technicky pripojená len kovovou spinkou a nečitateľnou pečiatkou. V úverovej zmluve je len neurčitý odkaz na prílohu bez bližšieho číselného označenia. Z obsahu tejto prílohy č. 1 vyplýva, že neobsahuje označenie zmluvy, označenie zmluvných strán, absentujú podpisy zmluvných strán na tejto listine, ako prejavu vôle majúceho za následok vznik platného právneho úkonu. Mal za to, že predmetný právny úkon nie je určitý, nie je zrozumiteľným, trpí nedostatkom prejavu vôle, čo do dohody zmluvných strán o podstatnej časti zmluvy - sumy úveru, teda je neplatným. Poukázal na § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že pri pochybnostiach o obsahu právnych úkonov medzi dodávateľom a odberateľom sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Odstavec 5 bol zavedený novelizáciou č. 657/2007 Z.z. s cieľom ochrany spotrebiteľa, čo však súd odignoroval a jeho aplikácia v tomto prípade je viac ako dôvodná.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol na základe riadne zisteného skutkového stavu, vec správne ako i právne náležite posúdil a dostatočne sa vysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami týkajúcimi sa tohto konania. Poukázal na priebeh uzatvárania úverovej zmluvy s navrhovateľom, keď z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že navrhovateľ s jeho povereným zamestnancom niekoľkokrát konzultoval podmienky poskytnutia úveru, v žiadosti o poskytnutie úveru sám navrhovateľ ako výšku úveru uviedol sumu 1.600.000 Sk (53.110,27 eur), dňa 18.08.2008 uzatvoril zmluvu o úvere, následne úver v požadovanej a dojednanej výške načerpal, úver prakticky do roku 2013 splácal, následne niekoľkokrát komunikoval s ním a požiadal o odklad splátky úveru, navrhoval banke revitalizáciu dlhu. S poukazom k týmto okolnostiam, ako i z vykonaného dokazovania a predložených dokladov musela byť navrhovateľovi bez akýchkoľvek pochybností jasná výška úveru, splácanie úveru, ako aj ďalšie podmienky, ktoré vyplývali z podmienok úveru, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy a sú označené ako príloha č. 1 k zmluve, nakoľko bez nich by úver ani nemohol načerpať. Je pre neho zarážajúce, že na jednej strane navrhovateľ účelovo tvrdí, že sa s podmienkami úveru neoboznámil a tento dokument podľa jeho názoru netvoril súčasť zmluvy, pričom na druhej strane vykonal všetky úkony v súlade s požiadavkami a podmienkami, ktoré sú uvádzané priamo v Podmienkach úveru (navrhovateľ k čerpaniu úveru musel predložiť konkrétne tie dokumenty, ktoré sú vyšpecifikované v Podmienkach úveru, špecifikácia zálohu, ktorým mal navrhovateľ úver zabezpečiť je opäť bližšie konkretizovaná v Podmienkach úveru, splátky úveru navrhovateľ splácal v dni, ktorý je uvedený v podmienkach úveru a podobne). Mal za to, že správanie navrhovateľa - podanie žalobného návrhu vyplynulo len z jeho nepriaznivej finančnej situácie, nakoľko z dôvodu nesplácania úveru pristúpila banka k predčasnému vyhláseniu úveru za splatný a bol nútený pristúpiť k výkonu záložného práva - predaja nehnuteľnosti, i keď sa snažil s navrhovateľom vyriešiť jeho nepriaznivú situáciu v prospech navrhovateľa ako svojho klienta. Uviedol, že ust. § 497 Obchodného zákonníka ustanovuje

základné náležitosti zmluvy o úvere, no na druhej strane zákon účastníkom daného zmluvného vzťahu neprikazuje na akom mieste a v ktorej časti zmluvy sa majú tieto náležitosti v zmluve nachádzať. V prípade zmluvy o úvere sa ustanovenie o výške úveru nachádza jednak v ustanovení bodu 1, článku II zmluvy o úvere a v prílohe k zmluve - Podmienkach úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere a s ňou tvoria jeden celok. Pokiaľ by sa súd nestotožnil s názorom, že podmienky úveru nie sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, je potrebné prihliadať na ustanovenie § 273 Obchodného zákonníka, teda stačí, ak zmluva o úvere na takéto podmienky odkáže a tieto sa stanú súčasťou zmluvy. Mal za to, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti a je zmluvou platnou tak, ako to uviedol v rozsudku súd prvého stupňa. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že odporca nemal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zabezpečovacích zmlúv, nakoľko aj keby súd určil, že záložná zmluva je neplatná, táto skutočnosť by sama osebe nevedla k výmazu záložného práva z katastra nehnuteľností. Zároveň aj keby súd určil, že zmluva o vyplňovacom práve je neplatná, nič by mu nebránilo ako majiteľovi zmenky, aby si svoj nárok nemohol uplatniť zo samotnej vystavenej zmenky. Poukázal na to, že záložná zmluva, ako aj zmluva o vyplňovacom práve zmenky zabezpečuje i jeho pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ergo jeho pohľadávka voči navrhovateľovi by aj v prípade určení neplatnosti zmluvy o úvere existovala z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Argumentácia navrhovateľa „ ak niet pohľadávky, niet čo žalovať“, v tomto kontexte neobstojí, nakoľko i naďalej bude jeho pohľadávka existovať a túto pohľadávku budú zabezpečovať záložná zmluva, ako aj zmluva o vyplňovacom práve.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k stanovisku odporcu k odvolaniu uviedol, že sa zásadne nestotožňuje s právnym názorom odporcu, že pre platnosť zmluvy o úvere je postačujúce, ak sa ustanovenie o výške úveru nachádza jednak v ustanovení bodu 1 číslo II zmluvy o úvere a v prílohe k zmluve - Podmienkach úveru. Mal za to, že v dôsledku absencie určenia sumy úveru v obsahu zmluvy s poukazom na kogentný charakter ustanovení zmluvy o úvere de facto k uzatvoreniu zmluvy nedošlo. Pokiaľ odporca v písomnom vyjadrení poukazuje na § 273 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje obchodné podmienky, mal za to, že toto ustanovenie nie je možné použiť, nakoľko podstatnými časťami zmluvy prikázanými pre vznik samotnej zmluvy o úvere sú kogentne stanovené ustanovením § 269 a § 497 Obchodného zákonníka. Ďalej uviedol, že záložná zmluva a zmluva o vyplňovacom práve sú zabezpečovacím prostriedkom práva a pokiaľ zmluva o úvere nevznikla v dôsledku nesplnenia podmienok vyžadovaných zákonom, niet čo zabezpečovať. Namietal stanovisko odporcu, že v prípade, aj keby súd určil, že zmluva o úvere je neplatná, nie je náležitosťou súdu, aby skúmal i prípadnú premičateľnosť pohľadávky odporcu v zmysle vydania bezdôvodného obohatenia, keď už v podanom návrhu práve z dôvodu opatrnosti vzniesol námietku premičania pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči odporcovi, ktorú považuje vzhľadom k uplynutiu 4- ročnej premičacej lehoty za premičanú.

Napadnutým uznesením zo dňa 14.05.2014, č.k. 12C/38/2014-96 súd prvého stupňa vydal predbežné opatrenie, ktorým nariadil spoločnosti D. X., Z. XXXXXXXXX zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva odporcu Y. Y. a.s., U., T. 9, Z. XXX XXX XX, a to najmä výkonu ohliadky nehnuteľností a dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre kat. úz. M. ako pozemok C KN parc. č. XXX s výmerou XXX mX a C KN parc. č. XXX s výmerou XXX m² a stavby dom súp. č. XXXX na C KN parc. č. XXX, a to do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/38/2014. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa proti odporcovi žalobným návrhom vo veci samej domáha určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania č. 95435 zo dňa 18.08.2008 z dôvodu nesplnenia zákonných náležitostí podľa § 269 ods. 1 Obchodného zákonníka a následne z dôvodu akcesorickej povahy aj zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a zmluvy o vyplňovacom práve vlastnej blankozmenky. Zároveň dňa 28.02.2014 navrhovateľ podal aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd zakázal odporcovi zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva zriadeného na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v k.ú. M., zapísaných na LV č. XXXX ako pozemky C KN parc. č. XXX a č. XXX a dom súp. č. XXXX, postavenom na C KN parc. č. XXX, a to do právoplatného skončenia predmetného sporu. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľ žalobným návrhom, zmluvou zo dňa 18.08.2008, listom vlastníctva, oznámením o začatí výkonu záložného práva, oznámením o dražbe osvedčil najzákladnejšie skutočnosti, a to existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi a začatie výkonu záložného práva. Navrhovateľ osvedčil skutočnosť, že realizácia dobrovoľnej dražby prebieha rýchlo z dôvodu, aby sa realizovala pred právoplatným rozhodnutím súdu, v dôsledku čoho by mohli vzniknúť na jeho strane škody nenávratnou stratou jeho

vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Potrebnosť dočasnej úpravy vyplýva zo skutočností uvedených navrhovateľom. Nariadením predbežného opatrenia sa zároveň predíde vzniku ďalšieho súdneho sporu o neplatnosť dražby alebo náhrady škody alebo iného súdneho sporu a zároveň nedôjde k neprimeranému zásahu do práv odporcu, pretože v prípade jeho úspechu môže zrealizovať dobrovoľnú dražbu neskôr. Súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 4 O.s.p. a nariadil navrhované predbežné opatrenie. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 76 ods. 1 písm. f), § 76 ods. 2, § 77 ods. 1 písm. b), c), § 102 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie spoločnosť D., s.r.o., so sídlom X., F. 6, žiadala napadnuté uznesenie zmeniť a návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. K. v podanom odvolaní poukázal na vadnosť a neúplnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, keď navrhovateľ vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia opomenul označiť odporcu a súd prvého stupňa túto vadu podania neodstránil. Uviedol, že dňa 12.05.2014 bol vo veci samej vyhlásený rozsudok, ktorým súdu určil neplatnosť úverovej zmluvy, avšak iba v časti rozhodcovskej doložky. Napriek uvedenej skutočnosti dňa 14.05.2014 súd napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie. Mal za to, že ak bola žaloba v relevantnej časti pre neopodstatnenosť zamietnutá, zjavne nemohlo dôjsť k osvedčeniu dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť nevyhnutná ochrana. Poukázal na to, že navrhovateľ už podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia v priebehu konania, ktorý bol súdom prvého stupňa zamietnutý. Mal za to, že predchádzajúci návrh navrhovateľa vychádzal z rovnakých skutkových okolností, nakoľko v čase jeho podania už prebiehal výkon záložného práva, odporca realizoval úkony bezprostredne smerujúce k dražbe. V tomto prípade zjavne nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali opätovnú žiadosť navrhovateľa o poskytnutie dočasnej ochrany prostredníctvom predbežného opatrenia. Na účely skúmania existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci je skutočnosť, že navrhovateľ žiada nariadiť predbežné opatrenie vo vzťahu k tretej osobe, právne irelevantná. V danom prípade ide opätovne o osobu, ktorá realizuje dražbu, rovnaké dôvody na nariadenie predbežného opatrenia, pričom nedošlo k zmene skutkového stavu oproti okolnostiam, ktoré tu existovali v čase podania predchádzajúceho návrhu. Ďalej poukázal na to, že nariadené predbežné opatrenie nemôže plniť zákonodarcom sledovaný účel aj z dôvodu, že ukladá povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva subjektu, ktorý môže odporca bez ďalšieho nahradiť inou osobou.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odvolateľa navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne tak z hľadiska interpretácie, ako i z hľadiska aplikácie práva, a to ust. § 75 - § 77, vrátane § 102 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že predbežné opatrenie bolo nariadené už v začatom súdnom konaní a v tomto štádiu musel mať súd už ustálené dôvody, teda, že nárok, ktorému má byť opatrením poskytnutá ochrana, sa javí ako dôvodný. Namietal, aby odvolateľ, poverený výkonom dražby, sa staval do pozície účastníka konania a vyjadroval sa k veci samej. Poukázal na to, že zo zákona o dobrovoľných dražbách vyplýva, že jediným právnym prostriedkom, ktorý je spôsobilý zmariť realizáciu už nariadenej dražby, je súdne rozhodnutie, v tomto prípade predbežné opatrenie. Vo vzťahu k osvedčeniu skutočností, potrebných pre to, aby mal súd za preukázané, že sú tu dôvody, pre ktoré nariadil predbežné opatrenie, je vylúčené, aby súd svoje rozhodnutie viazal na prípadný úspech, resp. neúspech v merite sporu, nakoľko by to odporovalo zmyslu a významu inštitútu predbežného opatrenia. V danej veci nejde ani o prekážku právoplatne rozhodnutej veci, keďže nie je splnená zákonom stanovená podmienka čo do totožnosti účastníkov konania, keď v pôvodnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bol označený odporca. Ďalej uviedol, že v zmysle § 76 ods. 1, 2 O.s.p. je možné predbežným opatrením uložiť povinnosť niekomu inému, než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. V danej veci má odvolateľ platne uzatvorenú zmluvu s odporcom a je tým jediným legitímnym subjektom, ktorý je priamom realizátorom výkonu záložného práva odporcu, a teda voči tomuto subjektu logicky smeruje i zákaz čo do realizácie akýchkoľvek úkonov.

Odporca sa k odvolaniu odvolateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti, vo výroku o náhrade trov konania a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 14.05.2014 bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k nasledovnému záveru:

Súd prvého stupňa založil svoje zamietajúce rozhodnutie na tom právnom názore, že na strane navrhovateľa je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úverovej zmluvy vzhľadom na zvýšenú ochranu spotrebiteľa podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že úverová zmluva zo dňa 18.08.2008 bola uzavretá medzi účastníkmi konania v súlade s ust. § 497 a § 273 Obchodného zákonníka a je zmluvou platnou. Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že z obsahu úverovej zmluvy vyplýva, že v samotnej úverovej zmluve nie sú uvedené konkrétne podmienky úveru, teda výška úveru, splatnosť, počet splátok, úroková sadzba, zabezpečenie a ďalšie. V čl. I Úvodné ustanovenia úverovej zmluvy sa uvádza, že na základe písomnej žiadosti dlžníka (navrhovateľa) zo dňa 11.08.2008 zmluvné strany uzatvárajú túto zmluvu a neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy sú Obchodné podmienky T. Y. a.s. pre poskytovanie hypotekárnych úverov, Všeobecné podmienky a Podmienky úveru uvedené v prílohe k tejto zmluve. V Podmienkach úveru je uvedená celková výška úveru 1.600.000 Sk (53.110,27 eur) , účel úveru - nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti a údržba nehnuteľnosti, lehota splatnosti 15 rokov, číslo účtu dlžníka, spôsob čerpania úveru, spôsob splácania, platobný deň, úroková sadzba a ďalšie. Súd prvého stupňa konštatoval, že podľa obsahu samotnej úverovej zmluvy (čl. I.) ako fyzicky boli neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy Podmienky úveru, ktoré pri uzatváraní úverovej zmluvy boli navrhovateľovi známe. Bolo preukázané, že navrhovateľ požiadal písomnou žiadosťou o úver a požadované podmienky boli uvedené aj v konečnom znení. Nedošlo k neočakávanej zmene podmienok bez vedomia navrhovateľa, navrhovateľ požiadal dňa 20.08.2008 o čerpanie úveru, rok splácal dohodnuté mesačné splátky, úver prestal splácať až keď sa dostal do finančnej tiesne. Z týchto dôvodov zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti a je zmluvou platnou. Keďže súd považoval úverovú zmluvu okrem oddeliteľnej časti rozhodcovskej doložky za platnú, nebol preukázaný navrhovateľom tvrdený dôvod neplatnosti záložnej zmluvy a zmluvy o vyplňovacom práve, preto i v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol.

Odvolací súd sa s týmto právnym záverom súdu prvého stupňa i s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej výrokovej zamietajúcej časti stotožňuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

Navrhovateľ v podanom odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa v otázke posúdenia platnosti úverovej zmluvy argumentujúc tým, že zmluva o úvere neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o úvere v zmysle zákona, konkrétne neobsahuje výšku úveru, na základe čoho považuje túto zmluvu za absolútne neplatnú, čím sú podľa jeho názoru neplatné i zmluvy, ktoré úver zabezpečujú z dôvodu ich akcesorickej povahy k zmluve o úvere.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 18.08.2008 uzatvorili účastníci konania zmluvu o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania (ďalej len úverovú zmluvu) č. 95435 podľa ust. § 269 ods. 2, § 497 a nasl. zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, ust. § 75 ods. 4 a nasl. zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V samotnej úverovej zmluve nie sú uvedené konkrétne podmienky úveru, teda výška úveru, splatnosť, počet splátok, úroková sadzba, zabezpečenie a ďalšie. V článku I. bod 1 úvodné ustanovenie sa uvádza, že na základe písomnej žiadosti dlžníka (navrhovateľa) zo dňa 11.08.2008 zmluvné strany uzatvárajú túto zmluvu a neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy sú Obchodné podmienky T. Y. a.s. pre poskytovanie hypotekárnych úverov, Všeobecné podmienky a Podmienky úveru uvedené v prílohe k tejto zmluve (ďalej len Podmienky úveru). V prílohe č. 1 Podmienky úveru je uvedená celková výška úveru 1.600.000 Sk (53.110,27 eur), účel úveru - nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti a údržba nehnuteľnosti, lehota splatnosti 15 rokov, číslo účtu dlžníka, spôsob čerpania úveru, spôsob splácania, platobný deň, úroková sadzba a ďalšie.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (18.08.2008), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 273 ods. 1,2,3 Obchodného zákonníka účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe, alebo k návrhu priložené. Odchylné dojednania v zmluve majú prednosť pred znením obchodných podmienok uvedených v odseku 1. Na uzavretie zmluvy možno použiť zmluvné formuláre používané v obchodnom styku.

Odvolačný súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o úvere podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ktorej obsah bol určený v súlade s ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka odkazom na Obchodné podmienky, Všeobecné podmienky na poskytovanie hypotekárnych úverov a komunálnych úverov a Podmienky úveru uvedené v prílohe k tejto zmluve (ďalej len Podmienky úveru). Podľa obsahu zmluvy o úvere boli Podmienky úveru neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy a s touto boli aj technicky zviazané. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľ pred uzavretím úverovej zmluvy v písomnej žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 12.08.2008 uviedol ako výšku úveru 1.600.000 Sk, s povereným zamestnancom odporcu - svedkom Ing. N. niekoľkokrát na pobočke odporcu konzultoval všetky podmienky poskytnutia úveru, pričom po schválení úveru bankou zamestnanec odporcu Z. J. N. podrobne oboznámil navrhovateľa s celou úverovou zmluvou, rovnako tak aj s Podmienkami úveru, ktoré boli spojené s úverovou zmluvou a následne navrhovateľ úverovú zmluvu podpísal. Podmienky úveru, na ktoré úverová zmluva odkazovala sa týmto odkazom stali neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa bolo preukázané, že navrhovateľovi pri uzatváraní úverovej zmluvy boli podmienky úveru známe, vedel o všetkých skutočnostiach a záväzkoch vyplývajúcich z podmienok úveru, nakoľko úver vo výške stanovenej v Podmienkach úveru čerpal, dojednané úverové splátky spolu s úrokmi platil, vo vzťahu k odporcovi plnil všetky podmienky na čerpanie úveru v zmysle Podmienok úveru. Odvolačný súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že úverová zmluva obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom, a preto je platným právnym úkonom. K odvolacej námietke navrhovateľa, že v rozpore s ust. § 497 Obchodného zákonníka nebola v úverovej zmluve určená výška poskytnutého úveru, odvolačný súd zdôrazňuje, že výška poskytnutého úveru a ostatné podmienky úveru boli podrobne špecifikované v prílohe k zmluve - Podmienkach úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere. Pokiaľ navrhovateľa dôvodil, že Podmienky úveru neobsahujú označenie zmluvy, označenie zmluvných strán a absentujú podpisy zmluvných strán na tejto listine, k tomu je potrebné uviesť, že Podmienky úveru sa stali neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, nemusia byť samostatne podpisované účastníkmi zmluvného vzťahu, podstatné je, že boli k zmluve pripojené a že boli navrhovateľovi známe. Týmto sa podmienky úveru stali neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Súdom prvého stupňa preto správne postupoval, keď návrh navrhovateľa na určenie neplatnosti úverovej zmluvy zamietol. Nakoľko navrhovateľ odvodzoval neplatnosť záložnej zmluvy a zmluvy o vyplňovacom práve z akcesorickej povahy týchto zmlúv vo vzťahu k úverovej zmluve, bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa správne aj v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa na určenie neplatnosti záložnej zmluvy a zmluvy o vyplňovacom práve, rovnako tak aj v časti zamietnutia návrhu, v ktorej sa domáhal navrhovateľ vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 9453,13 eur s prísl. z neplatnej úverovej zmluvy. Odvolačný súd po preskúmaní úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania i z hľadiska ustanovení spotrebiteľského práva slúžiacich na ochranu spotrebiteľa nezistil, že by zmluva o úvere obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky (s výnimkou uzavretej rozhodcovskej doložky, ktorú súd prvého stupňa určil za neplatnú). V danom prípade ide o úver poskytnutý bankou, ktorá spadá pod bankový dohľad Národnej banky Slovenska, pričom výška dojednaných úrokov 9% k dohodnutej úrokovej sadzbe je v súlade s dobrými mravmi i so sadzbami úrokov, za ktoré poskytovali úvery aj iné banky na slovenskom peňažnom trhu, čo znamená, že predstavuje obvyklú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov formou úverov bankami spotrebiteľom v čase poskytnutia úveru. Z týchto dôvodov boli odvolacie námietky navrhovateľa nedôvodné.

Odvolačný súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému odporcovi nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že si náhradu odvolacích trov neuplatnil.

Ďalším predmetom odvolacieho konania bolo napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 14.05.2014, č.k. 12C/38/2014-96, ktorým súd vydal predbežné opatrenie, ktorým nariadil spoločnosti D. s.r.o. zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva odporcu, a to najmä výkonu ohliadky nehnuteľností a dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre kat. úz. M. ako pozemok C KN parc. č. XXX s výmerou XXX m² a C KN parc. č. XXX s výmerou XXX m² a stavby dom súp. č. XXXX na C KN parc. č. XXX, a to do právoplatného skončenia predmetnej veci.

Predbežné opatrenie možno nariadiť pred začatím konania (§ 74 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.). V oboch prípadoch je možné ho nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery

účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný (dočasný) charakter.

Odvolačí súd v danej veci zastáva názor, že navrhovateľ osvedčil potrebu požadovanej dočasnej úpravy a tou je potreba zabrániť tomu, aby nedošlo zo strany dražobnej spoločnosti k realizácii dobrovoľnej dražby. Navrhovateľ preukázal listinnými dôkazmi, a to oznámením o začatí výkonu záložného práva, výzvy na sprístupnenie nehnuteľnosti, zaslania oznámenia o dražbe, oznámenia o dražbe, že odporca pristúpil k realizácii výkonu záložného práva predajom založených nehnuteľností a požiadal dražobníka, t. j. odvolateľa o vykonanie dražby. Predmetom konania vo veci samej je aj určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi navrhovateľom ako záložcom a odporcom ako záložným veriteľom k nehnuteľnostiam, ktoré zabezpečovali splnenie pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov na prefinancovanie bývania. Potreba dočasnej úpravy pomerov nariadením predbežného opatrenia podľa názoru odvolacieho súdu je teda daná vo veci tým, že bez tohto rozhodnutia súdu nemôže byť navrhovateľovi až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej poskytnutá adekvátne ochrana pred výkonom záložného práva zo strany odporcu, ku ktorej už odporca pristúpil. Dobrovoľná dražba je konaním, ktoré sa vedie absolútne mimo vôle a i bez pričinenia navrhovateľa, bez akejkoľvek predbežnej kontroly súdu alebo iného orgánu verejnej moci, výlučne pod kontrolou dražobníka, ktorý je súkromno-právny subjektom vykonávajúcim svoju činnosť ako podnikanie, teda za účelom dosiahnutia zisku. Za tohto stavu súd prvého stupňa správne postupoval, keď nariadil predbežné opatrenie vo vzťahu k tretej osobe, nie účastníkovi konania, pretože to možno od neho spravodlivo žiadať (§ 76 ods. 2 O.s.p.), keď je daný súvis medzi snahou tejto tretej osoby realizovať dobrovoľnú dražbu a konaním vo veci samej, týkajúceho sa určenia platnosti, resp. neplatnosti záložnej zmluvy. Pokiaľ odvolateľ v podanom odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie bez odstránenia vady konania, ktorá spočívala v tom, že v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ opomenul označiť odporcu, táto odvolacia námietka nebola opodstatnená. Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia v priebehu konania, súd prvého stupňa v danej veci už vykonával dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a výsluchom účastníkov na pojednávaní dňa 14.04.2014, pričom z obsahu návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia nepochybne vyplýva, že odporcom v konaní je spoločnosť Y., a.s. Y., so sídlom U., T. 9. R. odvolateľ ďalej namietal, že predbežné opatrenie bolo nariadené dva dni po vyhlásení meritórneho rozhodnutia, k tomu je potrebné uviesť, že navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia dňa 05.05.2014, t. j. pred rozhodnutím súdu prvého stupňa vo veci samej a súd prvého stupňa bol povinný o tomto návrhu rozhodnúť, preto v tomto smere sa nedopustil žiadneho procesného pochybenia. K ďalšej odvolacej námietke odvolateľa, že v danej veci sa jedná o prekážku právoplatne rozhodnutej veci, keď súd prvého stupňa na základe tých istých skutkových tvrdení navrhovateľa už zamietol predchádzajúci návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia (uznesením zo dňa 13.03.2014, č.k. 12C/38/2014-45) je potrebné uviesť, že o prekážku právoplatne rozhodnutej veci ide, ak je splnená okrem iného aj zákonom stanovená podmienka totožnosti účastníkov konania. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa uznesením zo dňa 13.03.2014, č.k. 12C/38/2014-45 zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, doručeného súdu dňa 28.02.2014, ktoré smerovalo proti odporcovi Y. Y., a.s., so sídlom U., T. 9. V preskúmvanej veci predbežné opatrenie bolo nariadené vo vzťahu k tretej osobe, t. j. dražobnej spoločnosti, preto právoplatné uznesenie súdu prvého stupňa, ktorý zamietol predchádzajúci návrh na nariadenie predbežného opatrenia, netvorí prekážku právoplatne rozsúdenej veci. Za tohto stavu bolo odvolanie odvolateľa neopodstatnené.

K. súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.